

NĀKOTNE, KURU VĒLAMIES - VEIDOJOT REDZĒJUMUS EIROPAI

Funded by the Horizon 2020
Framework Programme of the
European Union

IEVADRAKSTS: MUMS IR NEPIECIEŠAMS
JŪSU REDZĒJUMS, LAI VEIDOTU NĀKOTNI 5

MŪS SAGaida LIELAS PROBLĒMAS 8

NĀKOTNES REDZĒJUMS 11

KO JŪS DOMĀJAT PAR NĀKOTNI? 14

APsverot NĀKOTNI KĀ DEMOKRĀTISKU PROCESU 15

SKATOTIES NĀKOTNĒ..... 18

PASTKARTE NO NĀKOTNES 20

TIEKAMIES MŪSU PILSONŪ REDZĒJUMU SEMINĀRĀ!... 21

ĪSUMĀ PAR PROJEKTU..... 24

“Saistībā ar nākotni jūsu uzdevums nav to paredzēt, bet darīt iespējamu.”
Antuāns de Sent-Ekziperī
(Antoine de Saint-Exupéry)
(franču pilots, rakstnieks un grāmatas “Mazais princis” autors 1900.g.-1944.g.)

IEVADRAKSTS: MUMS IR NEPIECIEŠAMS JŪSU REDZĒJUMS, LAI VEIDOTU NĀKOTNI

Pateicamies par jūsu dalību CIMULACT Nacionālajā redzējumu seminārā! Jūs esat viens no 1000 Eiropas iedzīvotāju, kas tika sevišķi izvēlēts, lai dalītos savā redzējumu par vēlamo nākotni. Mēs, CIMULACT komanda, esam priecīgi, ka vēlaties piedalīties un dalīties ar mums savās cerībās, sapņos un šaubās.

CIMULACTietvarosmēsplānojamsniegtieguldījumu Eiropas Savienības pētījumu programmā, kas ir balstīta uz iedzīvotāju redzējumu 30 Eiropas valstīs. Vēl viens mūsu mērķis ir veicināt nacionālo pētījumu programmas katrā valstī, kur notiek Redzējumu semināri. Tas nodrošinās pētījumu pievēršanos tēmām un jomām, kas ir ļoti svarīgas Eiropas pilsoņu ikdienas dzīvei. Šajā posmā iesaistāties jūs. Mēs gribam zināt jūsu domas par nākotni. Kādu jūs to gribētu? Ko jūs vēlaties sev personīgi, saviem tuvajiem, saviem kaimiņiem, kopumā sabiedrībai nākotnē? Pastāstot par savu nākotnes redzējumu, jūs varat mums palīdzēt veidot ceļu, lai to sasniegtu.

Jums nav jābūt sevišķām zināšanām, lai palīdzētu mums veikt ieguldījumu pētījumu programmā. Jau tagad dažādās jomās ir daudz ekspertu, kas sniedz ieguldījumu, bet mēs un Eiropas Komisija uzskatām, ka pētījumā ir jāņem vērā arī vienkāršu pilsoņu vajadzības un problēmas. Tāpēc jūs esat ielūgts kā savas dzīves eksperts.

Šī žurnāla mērķis ir sniegt jums ieskatu redzējuma jēdzienā, domāšanas par nākotni veidā, un iedvesmot jūs formulēt savu sapņus un vēlmes saistībā ar ilgtspējīgu nākotni.

Mēs ceram uzzināt jūsu redzējumu!

Ar cieņu
CIMULACT projekta komanda

“Jums jāzina, ko īsti vēlaties sasniegt. Ja liekas, ka tas jūs noved no ceļa, nepretojieties, jo, iespējams, jūs instinktīvi vēlaties tur būt. Ja jūs turēsieties pretī un vienmēr centīsieties atgriezties uz ierastā ceļa, jūs drīz vien iztukšosieties.”
Ģetrūde Staina (Gertrude Stein)
(amerikāņu rakstniece,
(1874.g.-1946.g.))

Vai esat kādreiz aizdomājies par...

Par ko cilvēki runās
2050. gadā?

Kā cilvēki ceļos?

Kā izskatīsies jūsu
pilsēta vai ciems
2050. gadā?

Kāda būs Eiropas
pilsoņu brīvība un
drošība?

Kā sabiedrība tiks
galā ar dabas
katastrofām?

MŪS SAGAIDA LIELAS PROBLĒMAS

Mūsdienu sabiedrība saskaras ar vairākām problēmām, sākot ar veselīgu novecošanos līdz klimata pārmaiņām, drošu pārtikas un enerģijas nodrošinājumu, un tās ir tikai dažas. Daudzas no šīm sabiedrības problēmas ir globālas un nav tikai valsts, institucionālajā vai disciplinārajā līmenī. Eiropas Savienība, lai palīdzētu rast risinājumus šiem galvenajiem jautājumiem, no 2020. gada padara pieejamu aptuveni 80 miljardu eiro fondu. Galvenais mērķis ir veicināt fundamentālu pētījumu, projektu demonstrējumu un nonāksanu tirgū, lai pastiprinātu ekonomisko izaugsmi un izveidotu darbavietas. Kādu šobrīd Eiropas iedzīvotāji redz savu nākotni? Ar kādām problēmām, viņuprāt, viņi drīzumā saskarsies? Vai tās ir līdzīgas problēmām, ar kurām saskārās nesenā pagātnē? Turpmāk tekstā ir sniegtas dažas atbildes.

Jānis
(62)

Vai jūs tiešām interesē, ko domā taksometra vadītājs? Nu, man ir darbs, kas man patīk, un tas ir ļoti svarīgi. Es vairāk vai mazāk pats sev esmu priekšnieks, braucu ar labu mašīnu... Dažreiz ir diezgan nogurdinoši vadīt cilvēkus visu dienu un nakti, bet tas nav pārāk nomācoši. Kas maina manu darbu? Nu, piemēram, parādās arvien vairāk elektrisko mašīnu. Man ir kolēģis, kuram jau pieder tāda mašīna. Es domāju, ka būtu forši pamēģināt braukt ar tādu, paskatīties, kā tā strādā. Agrāk tā bija apskaužama lieta - mašīna un braukt ar mašīnu, tā joprojām ir, bet mūsdienās ir visas šīs jaunās tendences dalīt savu mašīnu ar citiem, un pat pārsēties no mašīnas uz velosipēdu, lai taupītu degvielu (un naudu) un gaiss būtu tīrāks. Turklāt jauni taksometru shēmu veidi, ar kuru palīdzību jebkurš automobiļa īpašnieks var aizvest citus.. Jā, manuprāt, par to es raizējos visvairāk. Es domāju, ka, strādājot šajā darbā, varēšu pelnīt arī dodoties pensijā, bet, ņemot vērā visas šīs izmaiņas, degvielas sadārdzināšanos, ceļu nodokļus un citas lietas, tas, iespējams, arī nenotiks...

Toms
(32)

Esmu medbrālis un man patīk mans darbs. Es strādāju slimnīcā un šobrīd novēroju, ka mans darbs mazliet mainās. Šobrīd mūsu slimnīcā ir arvien vairāk vecu cilvēku, kuri vēlas palikt ilgāk, un bieži vien viņiem nav apmeklētāju. Tāpēc es, kā medbrālis, uzskatu, ka man jāsniedz ne tikai aprūpe, bet jāpastāda arī kompānija. Varu tikai iedomāties, cik vientuļi ir šie cilvēki, kad dodas mājup... Tas, kas mani uztrauc arvien vairāk tomēr ir tas, ka mums nav pietiekami daudz resursu, lai slimnīcās nodrošinātu jaunākās medicīniskās zināšanas un tehnoloģijas. Turklāt arī fakts, ka ārsti un medmāsas pamet nevis profesiju, bet valsti, lai strādātu citviet, kur viņiem vairāk maksā un ir vairāk pieejamu resursu.

Silvija
(21)

Kā jūs redzat, man ir maza meitiņa tagad, tāpēc es joprojām saņemu maternitātes pabalstu, kas ir labi, jo es nestrādāju vairāk par gadu, kad viņa piedzima. Īstenībā par to es arī uztraucos. Es domāju, ka darba atrašana man nesagādās grūtības. Man ir laba augstākā izglītība, neliela pieredze. Tagad, kad esmu viena ar bērnu, tas būs vēl grūtāk. Tāpēc esmu noraizējusies par to, kā tādi cilvēki kā es var dabūt labu darbu, un kā es varu palīdzēt savam bērnam iegūt labu un noderīgu izglītību, kas palīdzēs viņam iegūt darbu vieglāk, nekā man.

Anna
(42)

Es esmu arhitekte. Vismaz tā ir profesija, kuru apguvu pirms dažiem desmitiem gadu. Es iedomājos, ka tas būs diezgan skaidrs darbs. Es domāju, ka projektēšu cilvēkiem skaistas, lielas mājas. Kādu laiku es ar to arī nodarbojos, bet tad viss sāka mainīties. Ne viss vienlaikus, bet pakāpeniski, viena lieta pēc otras. Enerģija kļuva dārgāka, cilvēkiem bija mazāk naudas, lai celtu lielas mājas, viņi sāka uztraukties par energopadeves drošumu, tika pieņemti jauni celtniecības nosacījumi, kuri paredzēja tādas lietas kā enerģijas taupīšanu. Ņemot vērā, ka man nebija pietiekami daudz projektēšanas pasūtījumu, man nācās iemācīties jaunas lietas, piemēram, projektēšanas un kapitālā remonta veids, kas taupa enerģiju, izmantot vairāk atjaunojamo enerģijas resursu, energobilances sastādīšana utt. Sastādot energobilanci, esmu redzējusi tik daudz taupīšanas iespēju, ne tikai veicot kapitālo remontu, ko daudzi uzskata par dārgu prieku, bet arī mainot ikdienas paradumus. Tomēr mēs esam tik tālu no tā, kas varētu būt labs un ideāls, ņemot vērā problēmas, kuras izraisa klimata izmaiņas un izsīkstošie fosilā kurināmā resursi. Es domāju, ka vislielākā problēma, kuru es saskatu, ir veids, kā mēs varētu pietiekami ātri rīkoties un rast kompromisu starp dažādām valstīm un pusēm...

Ians Kirks no Brodstonas, Dorseta, AK - Laime ir nūjiņa un peļķe!

Kate
(34)

Godīgi sakot, es sevišķi neraizējos šobrīd... Esmu diezgan apmierināts ar savu dzīvi. Man ir lielisks darbs starptautiskā IT uzņēmumā, es varu strādāt dažādās valstīs ar jaukiem cilvēkiem, daudz ceļot, pelnīt pietiekami, lai dzīvotu labu dzīvi; turklāt mans darbs šķiet noderīgs, jo mūsu darba mērķis ir padarīt sociālos plašsaziņas līdzekļus vieglāk lietojamus un arī veidot programmatūru viedajām mājām, veicinot visādus viedos risinājumus. Es zinu, ka pastāv bažas par vairākām lietām, piemēram, datu privātumu, augsto tehnoloģiju ierīču enerģijas patēriņu (kuru skaits arvien pieaug), brīvi pieejamas tehnoloģijas (un to var atļauties ne tikai turīgi), cilvēki, kuri pārāk daudz laika pavada tiešsaistē un virtuālajā realitātē utt. Tomēr tehnoloģiju inovācijām ir milzīga perspektīvas un esmu diezgan droša, ka mēs varam atrast daudz radošu risinājumu lielākajai daļai problēmu, izmantojot tehnoloģijas. Tās visas nav pagaidām gatavas, bet drīz mēs pie tā nonāksim...

Roberts
(50)

Esmu zemnieks. Visu savu mūžu esmu bijis zemnieks. Esmu zemnieks, kas nodarbojas ar bioloģisko lauksaimniecību, bet vienmēr tas tā nav bijis; kad es mantoju saimniecību no saviem vecākiem, es izmantoju daudz ķīmikāliju un mākslīgo mēslojumu. Tad neviens par to neraizējās, tā bija ierasta prakse. Tajā laikā es tikai raizējos par graudaugu sēšanu, kuriem būs labs noiet un pareiza irigācijas sistēma. Tomēr tad cilvēki sāka uztraukties par ķīmikālijām, kuras mēs izsmidzinām, un to ietekmi uz veselību un vidi. Tāpēc man bija kaut kas jādara, lai paliktu tirgū: Es lasīju par šo tēmu literatūru, apmeklēju mācību kursus un beigās nolēmu pāriet uz bioloģisko lauksaimniecību. Pirms dažiem gadiem es pat palīdzēju izveidot sistēmu, kuras ietvaros kopā ar citiem audzētājiem katru nedēļu piegādājam svaigus dārzeņus un augļus pilsētniekiem. Tā kļūst par diezgan ienesīgu nodarbošanos. Esmu priecīgs, jo

viens no maniem bērniem, mana meita, vēlas palīdzēt vadīt saimniecību un vēlāk to pārņemt. Es uztraucos par laika apstākļiem un nokrišņiem, kas kļūst arvien neparedzamāki, un dažām jaunām slimībām un kaitēkļiem, kas ir parādījušies... Es domāju, kā varētu palīdzēt savai meitai būt gatavai šīm problēmām, lai, iespējams, nākotnē mani mazbērni varētu dzīvot saimniecībā...

Kristiāns
(40)

Nu, šobrīd ir daudz lietu, par kurām es raizējos. Šo lietu ir tik daudz, ka sāku vēlēties pagriezt laiku atpakaļ un palikt skolotāja amatā... Mani ievēlēja par mēru, kad vietējā skola tika slēgta - nebija pietiekami daudz bērnu, un valdība nevēlējās finansēt mazu skolu mazā pilsētā... Es vēlējos palikt, bet mani draugi pārliecināja mani kandidēt mēra amatam - par brīnumu es uzvarēju! Te nu es esmu un viena no problēmām, ko cenšos risināt, ir lielais cilvēku, jo sevišķi jauniešu, skaits, kuri pamet mūsu mazpilsētu, jo atrodamiem tālu no lielpilsētām, un ir diezgan maz iespēju. Tas ir grūti un, manuprāt, tā ir lielākā problēma mūsu mazajai pilsētai tuvākajā nākotnē.

Pēteris
(12)

Es bieži vien dodos makšķerēt ar vectēvu, un tas man rada prieku. Kamēr mēs cenšamies noķert zivis, vectēvs stāsta interesantus stāstus par laiku, kad viņš bija bērns un viss bija citādāk. Tajos laikos upē bija dažādi zivju veidi, varēja pat sacensties, kurš noķers vairāk veidu... Es gribētu, lai tas joprojām tā būtu. Mazliet garlaicīgi katru reizi ķert vienas un tās pašas! Es aizdomājos, kas ar tām visām notika. Es turpinu jautāt vectēvam, bet es neesmu pārliecināts, ka viņš zina. Turklāt viņš man stāsta, ka viņi mēdza ēst noķertās zivis... Tagad mēs vairs to nevaram darīt. Tāpēc es ceru, ka tad, kad es izaugšu, joprojām būs zivis... Varbūt es varētu par tām rūpēties? Varbūt es varētu ielaist zivis atpakaļ upē?

NĀKOTNES REDZĒJUMS

Mēs visi domājam par nākotni

Mēs domājam personiskā līmenī par to, kā izvērtīsies mūsu dzīve. Turklāt mēs domājam arī par pasauli. Kāda būs mūsu nākotne? Kāda būs dzīve nākamajā gadsimtā? Mēs varam meklēt atbildes savos iknedēļas horoskopos vai varam doties pie pareģes - īstenībā neviens nevar paredzēt nākotni. Par laimi ir viena lieta, ko jebkurš var paveikt: domāt par nākotni un formulēt to savā redzējumā par to, kādu mēs to vēlamies. Šāda ideju un viedokļu formulēšana ir ļoti svarīga. Tieši diskutējot par cilvēku cerībām un bailēm, mēs varam veidot ceļu uz to īstenošanu. Seminārā mēs mudinām jūs domāt plašāk, palīdzam jums pamest savu komforta zonu un iedomāties nākotni, kādu patiesi vēlaties - ja jūs pat neuzskatāt sevi par radošu personību. Redzējumi nav prognozes, tāpēc tie neliecina par to, kas notiks nākotnē. Redzējums apraksta, kādai jābūt nākotnei. Tam nav obligāti jābūt iespējamam no šodienas skatupunkta. Redzējumi aicina mūs domāt par nākotni kā kaut ko tādu, ko mēs varam veidot, nevis kā kaut ko jau izlemtu.

Debesis ir robeža

1962. gadā grupa "The Beatles" piedalījās noklausīšanās ierakstu studijā "Decca Records" ar cerību noslēgt līgumu. Studija nolēma atteikties grupai, pamatojot to šādi: "Ģitāru grupas drīz izzudīs" un "grupai "The Beatles" nav nākotnes šovbiznesā." Kad jūs domājat par savu nākotnes redzējumu... domājiet plaši! Necentieties paredzēt, kas notiks, jo neviens to nevar zināt, jo sevišķi notikumus tālā nākotnē. Jums nav jāraizējas par to, kas šķiet nav iespējams no šodienas skatupunkta. 1901. gadā Gotlībs Deimlers (Gottlieb Daimler) teica, ka "automobiļu pieprasījums visā pasaulē nepārsniegs vienu miljonu tikai tāpēc, ka trūks šoferu". Mēs nezinām, kā būs mainījusies sabiedrība vai tehnoloģijas 2050. gadā. Ja mēs rūpīgi apdomājam, diezgan viegli iedomāties, kāda būs nākotne.

"Plānojiet savu nākotni, jo tur jūs pavadīsiet savu atlikušo mūžu."
Marks Tvens (Mark Twain)
(Autors, 1835. - 1910.g.)

Kas ir redzējums?

CIMULACT projekta ietvaros mēs izmantojam šādu redzējuma definīciju.

"Redzējums ir vēlamās nākotnes priekšstats vai iedomas. Redzējums var būt balstīts uz cerībām un sapņiem, kā arī uz bažām vai bailēm saistībā ar problēmām vai iedomātajiem draudiem, kurus mēs negribam realizēt dzīvē. Pilsoņu redzējumu seminārā mēs centīsimies formulēt 30 - 40 gadu tālas nākotnes redzējumus."

"Vizualizācija ir virkņu nākotnes tēlu vai redzējumu radīšanas process, kas ir pietiekami reāli un pārliecinoši, lai motivētu un virzītu cilvēkus koncentrēt savas pūles un sasniegt konkrētus mērķus."

Pasaules nākotnes biedrība

"Redzējums bez rīcības ir sapnis. Rīcība bez redzējuma ir murgs."
Japāņu sakāmvārds

"Redzējums nav tikai iespējamo notikumu tēls; tā ir vērtība pie mums labākai, aicinājums kļūt kaut kam vairāk."

Rozabeta Mosa Kantera (Rosabeth Moss Kanter), zinātniece

"Redzējums ir kā bāka, kas apgaismo, nevis ierobežo, rāda virzienu, nevis galamērķi."
Džeimss Dž. Meips (James J. Mapes), futūrists

"Redzējums rosina, iedvesmo, pārveido mērķi rīcībā."
Vorens Bennis (Warren Bennis), zinātnieks

Vai esat seu kādreiz jautājuši...

Kāda būs
vienlīdzības nozīme
2050. gadā?

Kādi resursi
būs vērtīgi vai
nepietiekami?

Kā vienkāršs
pilsonis iesaistīsies
sabiedrībā?

Kāds būs jūsu
mīļākais ēdiens
nākotnē?

Kādas ir jūsu cerības
saistībā ar bērniem
2050. gadā?

KO JŪS DOMĀJAT SAISTĪBĀ AR NĀKOTNI ?

Katram individuam ir unikāla pieeja saistībā ar raudzišanos nākotnē un vienādi unikāla ideja par to, ko var sagaidīt no nākotnes

“Velosipēds izdzīvos un tiks izmantots arī nākotnē. Vienkārši risinājumi vienmēr izdzīvo.”
Pauls, uzņēmējs

“Diezgan acīmredzami, ka mēs tērējam zemes resursus ātrāk, nekā krājumi var papildināties. Varbūt mums ir jāatskatās uz laiku, kad cilvēki kā suga guva lielus panākumus (kad bijām mednieki un vācēji). Mēs varētu mācīties no tā sauktajiem “mežonjiem”.
Linards, skolotājs

“Pilsētas būs citādākas. Es iedomājos, ka cilvēki pārvietosies citādāk un apkārtnē neizskatīsies tāpat kā šobrīd. Vietas un cilvēki - viss būs cieši saistīts. Lai gan, iespējams, cilvēki tiksies uz ielas tāpat kā šobrīd.”
Patriks, students

“Kad es iedomājos nākotni, es domāju, ka digitālās tehnoloģijas ikvienam sniegs pieeju informācijai un vienādas iespējas. Tas padarīs dzīvi vieglāku un atvieglās dažus ikdienas darbus. No otras puses es ceru, ka mēs neklūsim par digitālo tehnoloģiju vergiem un intravertu cilvēku sabiedrību.”
Katrīna, jurists

“Ja mēs šeit atgriezīsimies pēc 100 gadiem, manuprāt, šeit nebūs tāpat kā tagad, šeit būs vairāk. Vairāk cilvēku, vairāk ēku, intensīvāka satiksme un, iespējams, lielāka vienlīdzība.”
Kārlis, pensionārs

“Es uzskatu, ka zinātne un tehnoloģijas vienmēr būs svarīga loma. Laika gaitā tās ir arvien attīstījušās un turpinās attīstīties. Tās ietekmē un arī turpmāk ietekmēs mūsu dzīvi. Kad mēs redzam, kas mūsdienās ir iespējams medicīnas un komunikāciju jomā... nekas nešķiet pilnībā neiespējams...”
Tomass, ekonomists

APsverot NĀKOTNI KĀ DEMOKRĀTISKU PROCESU

Autori: François Jégou & Christophe Gouache

F. Jégou un C. Gouache no Stratēģiskās plānošanas scenārijiem (SPS). SPS ir ilgtspējīgu inovāciju laboratorija, kas veic eksperimentu ar lietotājiem, raksta scenārijus, izraisa sarunu sabiedrībā, kopīgi rada risinājumus: produktu, pakalpojumu un politikas sajaukums ar mērķi izveidot jaunu un ilgtspējīgu dzīves veidu.

Seneka, romiešu filozofs teica, ka “cilvēkam, kurš nezina, kurp vēlas doties, nav ceļa vēja”. Mēs nevaram tam nepiekrīst, skatoties televīziju vai lasot laikrakstus. Nākotne lielākoties ir attēlota kariķētā veidā: atrodoties starp “tehnoloģiju solījumiem”, kas atrisina visas mūsu problēmas, un “nav nākotnes draudiem”, kas paziņo par mūsu sabiedrības norietu, grūti runāt par to, kurp mēs vēlamies doties un kāds ir mūsu ceļa vējš.

Atgriezīsimies uz mirkli pagātnē, lai labāk saprastu, kāpēc diskusijas par nākotni ir pilnas ar stereotipiem un nav veiksmīgas? Tradicionālā sabiedrībā nākotne bija vairāk vai mazāk pagātnes turpinājums. Pēc zinātniskās un industriālās revolūcijas sabiedrība sāka paātrināti attīstīties. Aptuveni pēdējo divu gadsimtu laikā Eiropā, notiekot pastāvīgam tehnoloģiskajam progresam, nākotne arvien vairāk sāka atšķirties no pagātnes un kļuva par izaugsmes un labākas dzīves sinonīmu. 20. gs. 60. gados šis spilgtais tehnoloģiskais optimisms sāka gaist. Tehnoloģiskais sapnis vairāk, nekā tur visus savus solījumus. Sociālās un ekoloģiskās problēmas ir arvien biedējošākas.

20. gs. 60. gadi iezīmē pāreju no nākotnes redzējuma, ko nosaka tehnoloģiskais progress, uz ideju, ka nākotne ir sarežģīta un nezināma. Šo būtisko pārmaiņu rezultātā radās divas dažādas un pretējas attieksmes pret mūsdienu sabiedrības sarežģīto nākotni: no vienas puses mēs atzinām, ka nākotne ir pārāk sarežģīta, lai to varētu precīzi paredzēt. Tad mēs attīstījām prasmi reaģēt ātri, lai tiktu galā ar straujām un neskaidrām pārmaiņām. No otras puses prognožu metodoloģijas un nākotnes pētījumu tika attīstīti kā mēģinājums tikt galā ar nākotnes sarežģītību. Uz nākotni vērstas darbības parādījās kā disciplīna un nākotni padarīja pieejamu tikai īpašiem ekspertiem.

Pēdējo desmitgažu laikā nākotni arvien vairāk dominē izpratnes veidošanas kampaņas par vides problēmām un tā sauktajām “sabiedrības lielajām problēmām”. Mēs veicinām pastāvīgu negatīvā redzējuma izplatību, kas attēlo biedējošu, neilgtspējīgu nākotni.

Šis īsais un vienkāršotais pārskats par attieksmes pret nākotni mūsu nesenajā vēsturē rietumu pasaulē evolūciju ir mēģinājums skaidrot, kāpēc mūsu pašreizējā nākotnes izpratne šķiet rodas kā tehnoloģiskā optimisma un sabiedrības draudu, pieaugošo neskaidrību un ekspertu prognožu sajaukums.

Plašsaziņas līdzekļos nākotne ir visur, bet pārsvarā kā pārdošanas arguments, veicinot ideju par progresu, kas iespējams, pateicoties tehnoloģijām. Vienlaikus vides problēmas un sabiedrības problēmas ataino vēsturē pirmo paaudzi ar nākotni, kas iespējami būs nevis situācijas pagātnē uzlabošanās, bet pasliktināšanās. Diskusija par nākotni šķiet aprobežojas ar cerību uz tehnoloģijām un neilgtspējīgu lejupslīdi. Šī diskusija ir diezgan neveiksmīga un vienveidīga, bez redzējumu dažādības, lai rīkodu debates, un graužošām perspektīvām. Turklāt vairāk vai mazāk plašs atzinums, ka nākotne ir nezināma un tā pieder ekspertiem, padara to grūti apspriežamu. Lielai iedzīvotāju daļai ir piekļuve tikai nepilnīgai informācijai un stereotipiskam redzējumam par nākotnes problēmām un iespējām. Šādā situācijā ir nepieciešama radoša domāšana, pieejams paredzēšanas process un pāreja uz dziļākām un plašākām publiskām debatēm kā svarīgu demokrātijas nosacījumu.”

Balstoties uz F. Jégou, C. Gouache, *Envisioning as an Enabling Tool for Social Empowerment and Sustainable Democracy, Responsible Living, Springer, 2015.*

Vai jūs esat aizdomājušies...

Kāda būs labākā
izstrādne medicīnas
jomā?

Kādas būs
superīgākās jaunās
profesijas?

Kā cilvēki dosies
uz darbu?

Kā cilvēki sazināsies
2050. gadā?

Kādas cerības jūs
saistāt ar saviem
draugiem un
ģimeni nākotnē?

SKATOTIES NĀKOTNĒ

Ko zinātniekiem nozīmē nākotne? Kā viņi izmanto redzējumus, lai ieskatītos nākotnē?

Intervija ar Eleonāru Masini (Eleonara Masini).

Eleonāra Masini, nākotnes studiju un sociālās ekoloģijas goda profesore Gregoriāņu universitātē, Romā, Itālijā. Viņa tiek uzskatīta par nākotnes studiju māti, kas šajā jomā darbojas vairāk nekā 40 gadu. Viņa veltīja savu profesionālo dzīvi cerību pilnu nākotnes redzējumu veicināšanai.*

Ko nozīmē vārds “nākotne”? Kāpēc tas tiek lietots?

Mēs nevaram runāt par konkrētu nākotni. Pastāv vairākas nākotnes, kas ir saistītas ar pagātnes tendencēm, tagadnes tendencēm un šobrīd veiktajām izvēlēm. Mēs nevaram domāt par vienu nākotni, jo iespējas atšķiras atkarībā no tā, kāds ir tendenču virziens vai saistība ar tagadējo izvēli. Ja jūs pieņemat radikālus lēmumus kāda jautājumā, tad...

Vēlamā nākotne attēlo citu pārdomu aspektu, jo vēlamība ir saistīta ar izvēli un plašāku izvēli, ētiskajiem aspektiem. Ja mēs vēlamies cilvēciskāku pasauli, ja vēlamies, lai pasaulē visiem pietiek ūdens, vai tas vispār ir iespējams? Vai tas ir ticami?

Iespējamās vairākas nākotnes, tikai dažas ir ticamas, un tikai nedaudzas ir vēlamas.

Pastāv vairākas nākotnes, vai tās visas ir vienlīdzīgas?

Protams ne visas šīs nākotnes ir vienlīdzīgas. Domāšanas par nākotni nekad nav neitrāla. Kā tas var būt? Vienmēr ir jābūt skaidriem ētiskiem pamatiem, ko izmanto nākotnes sastādīšanā. Mēs vienmēr gribam zināt, uz ko balstās konkrēti redzējumi vai izvēles. Veidojot nākotni, jums jāatzīst, pēc kā tiecaties, tā nav precīza zinātne.

Nav faktu par nākotni. Mēs varam tikai aprakstīt, kas iespējams var notikt. Mēs nevaram pat pateikt, kas notiks. Nākotnes studiju vai paredzēšanas, lai kā arī to nosauktu, galvenā spēja ir samazināt neskaidrības līmeni. Jebkurš, kuram jāpieņem lēmums šobrīd, zinot, ka viņa/viņas rīcībai būs ietekme, jādomā par to, kas notiks pēc tam.

Situācijā, kad pastāv augsts neskaidrības līmenis, kā tas ir mūsu sabiedrībā, kur viss strauji mainās un ir savstarpēji saistīts, sarežģītība un globalizācija ir lielas problēmas.

Zinātnieki, pilsoņi, politikas veidotāji... Kad viņi visi apspriež nākotni, viņi zina, ka veido daļu no nākotnes, ka viņi ir maza tās daļiņa. Lai kas arī jūs būtu: skolotājs, ģimenes cilvēks, zinātnieks, jūs esat daļa nākotnes.

Jautājums...

Kurtam Āgardam Nilsenam (Kurt Aagard Nielsen): Kas ir redzējums?

”Redzējums ir rūpīgi pārdomāta fantāzija par vēlamu nākotni. Redzējums rodas uz vērtību, vēlmju un zināšanu par tagadējo pasauli un problēmu, ar kurām jūs saskaraties ikdienā, kombinācijas pamata. Tādējādi redzējums ir ļoti svarīgs, domājot par ieteikumiem saistībā ar pārmaiņām.

Jebkuram var būt savs redzējums, bet parasti tas veidojas dialogā ar citiem cilvēkiem. Individuālais redzējums var tikt formulēts pētījumā, mākslā un kultūrā, bet redzējums galvenokārt ir saistīts ar dialogu un sociālām attiecībām, jo nākotni var īstenot tikai kopā ar citiem cilvēkiem.

Redzējumi, kuri veidojas profesionālajā kontekstā (piem., uzņēmumam) bieži vien atsaucas uz koncentrēšanos uz īpašām interesēm. Atšķirībā no neprofesionālu redzējuma, viņi vienmēr būs konkurētspējīgi, stiprinot savus skatījumus uz konkurentu rēķina. Tāpēc neprofesionālu redzējumi bieži vien pievieno, ko ļoti svarīgu profesionālu redzējumam - koncentrēšanās uz vienkāršām, ļoti ierastām un sociālām lietām sabiedrībā.”

Kurts Āgards Nilsens, sociālo zinātņu profesors Roskildes universitātē, Dānijā. Publicēti raksti un grāmatas par zināšanu socioloģiju, darbību pētīšanu un zinātnes politiku.*

“Nākotne pieder tiem,
kuri tic savu sapņu
skaistumam.”

Eleanora Rūzvelta
(Eleanor Roosevelt),
diplomāte, ASV

Ians Mailss (Ian Miles): Kā mēs varam plānot nākotni?

”Kad mēs runājam par nākotnes plānu, ir saprotams, ka mēs runājam un domājam par “izdomātu konstrukciju” (tas, ko mēs varam vienkārši iedomāties). Dažādiem cilvēkiem ir dažādas iespējamās nākotnes “izdomātās konstrukcijas”. Tas ataino viņu zināšanas - viņiem visiem ir tikai daļējas zināšanas. Cilvēkiem arī ir dažādi viedokļi, jo viņiem ir dažādas intereses un vērtības.

Ilgtermiņai nākotnei ir nepieciešama tāda nākotnes “izdomātā konstrukcija”, kas ļauj mums to īstenot. Mums ir nepieciešams spēcīgs tādu nākotnes iespēju novērtējums, kas varētu pārliecināt cilvēkus, ka pastāv iemesls cerībai un nepieciešamība rīkoties.”

Ians Mails, tehnoloģisko inovāciju un sociālo pārmaiņu profesors Mančesteras universitātē.**

* CIVISTI: Žurnāls “Eyes on Tomorrow”, ES projekts “Pilsoņu redzējumi par zinātne, tehnoloģijām un inovācijām”, http://www.civisti.org/files/images/CVISTI_MAG_ENG1.pdf

** Mailss, Ians. (2015.g.). “Ilgtermiņa nākotne ir jūsu galvā” žurnālā “Veidojot redzējumu ilgtspējīgai nākotnei”. Publicēts kā daļa no “Sabiedriskā līdzdalība kopīgu ilgtspējīgu inovāciju novērtēšanas un vadības pamatprincipu izveidei (CASI)” FP7 projekta. Pilns intervijas teksts pieejams: <http://www.casi2020.eu/app/web1/files/download/inspiration-magazine-final.pdf>

PASTKARTE NO NĀKOTNES

Vai mūsdienās joprojām ir pastkartes?

Tiekamies Pilsoņu redzējumu seminārā!

Neviens nezina, kas mūs sagaida nākotnē. Tikai tad, ja mums ir redzējums, mēs varam sākt to veidot.

Galvenie redaktori: Niklas Gudowsky, Mahshid Sotoudeh (ITA)

Redaktoru padome: Mahshid Sotoudeh, Walter Peissl, Ulrike Bechtold (ITA) / Marie Louise Jørgensen (DBT)

Autori: Niklas Gudowsky, Mahshid Sotoudeh (ITA) / Marie Louise Jørgensen, Katrine Lindegaard Juul (DBT), Christophe Gouache, François Jégou (SDS) / Edina Vadovics (GDI) / Elna Schirrmeister, Philine Warnke (ISI) / Danielle Bütschi (TA-Swiss)

Izkārtojums: Christophe Gouache (SDS)

Konsorcijs partneri: Fonden Teknologiradet (Dānija), Fraunhofer Gesellschaft Zur Forderung Der Angewandten Forschung Ev (Vācija), Oesterreichische Akademie Der Wissenschaften (Austrija), Missions Publiques (Francija), Strategic Design Scenarios Spri (Beļģija), Technologice Centrum Akademie Ved Ceske Republiky (Čehijas Republika), Asociatia Institutul De Prospectiva (Rumānija), Applied Research And Communications Fund (Bulgārija), Greendependent Intezet Nonprofit Kozhasznu Korlatolt Felelossegu Tarsasag (Ungārija), Politecnico Di Milano (Itālija), The Association For Science And Discovery Centres (Apvienotā Karaliste), Fundacio Catalana Per A La Recerca I La Innovacio (Spānija), Akademien Der Wissenschaften Schweiz Verein (Šveice), Helsingin Yliopisto (Somija), Teknologiradet - The Norwegian Board Of Technology (Norvēģija), Instytut Technologii Eksploatacji-Panstwowy Instytut Badawczy (Polija), Asociacija Ziniu Ekonomikos Forumas (Lietuva), Sia Baltijas Konsultācijas (Latvija), University College Cork, National University Of Ireland, Cork (Īrija), Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek (Nīderlande), Mediatedomain Lda (Portugāle), Universita Ta Malta (Malta), Slovenska Akademia Vied (Slovākija), Slovenian Business & Research Association (Beļģija), Rtd Talos Limited (Kipra), 4motion Asbl (Luksemburga), Odrz - Odrzivi Razvoj Zajednice (Horvātija), Statens Geotekniska Institut (Zviedrija), Atlantis Symvouleftiki Anonymi Etaireia Atlantis Consulting Sa (Grieķija)

CIMULACT 2015

Mērķfinansējuma līgums Nr. 665948

CIMULACT

Daži vārdi par projektu

CIMULACT projekta galvenais mērķis ir palielināt nozīmi un atbildību Eiropas pētniecībai un inovācijām - Apvārsnī 2020, kā arī nacionālā līmenī - iesaistot iedzīvotājus un ieinteresētās puses pētniecības programmas izveidē, pamatojoties uz reālā un apstiprinātām sabiedrības izveidotām vīzijām, vajadzībām un prasībām. Projekts paplašinās redzesloku un ļaus debatēt par Zinātnes, tehnoloģijas un inovāciju (ZTI) jautājumiem, plašākā nozīmē palielinās zinātnisko lietotprasmi, kas ietver izpratni par sabiedrības lomu Zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas (ZTI) attīstībā, un izveidos kopīgu izpratni starp zinātnē ieinteresētajām personām, politikas veidotājiem un pilsoņiem. Šī daudzo dalībnieku pieeja aptvers 28 Eiropas Savienības valstis kā arī Norvēģiju un Šveici.

CIMULACT balstās uz pārliecību, ka sabiedrības kolektīvais saprāts ir Eiropas konkurētspējīga priekšrocība, ko var izmantot, lai stiprinātu Eiropas zinātnes un tehnoloģiju sistēmas nozīmīgumu. Izveidojot patiesu dialogu starp pilsoņiem, ieinteresētām personām, zinātniekiem un politikas veidotājiem, tiks veidoti un apspiesti vēlāmās nākotnes redzējumi un scenāriji, tad tie tiks pārveidoti pētījumu un inovācijas politikas un tēmu rekomendācijās un ieteikumos.

Īsumā CIMULACT plāno:

- izveidot redzējumu un scenārijus, kas sabiedrības vajadzības vieno ar nākotnē paredzamiem zinātnes sasniegumiem un to ietekmi uz tehnoloģijām, sabiedrību, vidi utt. saistībā ar lielajām problēmām;
- sniegt konkrētu ieguldījumu Horizon 2020 projektā pētījumu un inovāciju ieteikumu un politikas iespēju formā un mācību aicinājumus Horizon 2020 darba programmām;
- iesaistīt pilsoņus un ieinteresētās puses aktīvas līdzdalības debatēs/apspriedē/ procesā par vēlāmās ilgtspējīgās nākotnes un pētījumu scenārijiem;
- veidot spējas pilsoņos un daudzpusīgu iesaisti pētījumos un inovācijās, veidojot, eksperimentējot, mācot un vērtējot iesaistes metodes;
- sekmēt dialogu un sapratni starp politikas veidotājiem, pilsoņiem un ieinteresētām personām;
- atklāt iespējamās priekšrocības uz pilsoņiem vērstās apspriedēs.

CIMULACT ir projekts, kas paredzēts trīs gadiem un to finansē Eiropas Komisija. Projekts sākas 2015. gada jūnijā.

Lai iegūtu vairāk informācijas, apmeklējiet www.cimulact.eu

Funded by the Horizon 2020
Framework Programme of the
European Union

